

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Впровадження методів оцінки ризиків для гігієни та безпеки праці»

Ступінь освіти магістр
101 Екологія
183 Технології захисту
спеціальності навколишнього
середовища

Тривалість викладання 5 чверть

Заняття: 5 годин на тиждень
Лекції 3 години на тиждень
Практичні 2 години на тиждень

Мова викладання українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5017>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – група «Ергономіка»

Інформація про викладача

	Чеберячко Сергій Іванович, професор кафедри охорони праці та цивільної безпеки, доктор технічних наук за спеціальністю 05.26.01 - Охорона праці
	Персональна сторінка https://aop.nmu.org.ua/ua/spivrob_kaf/prepods/cheberyachkos/
	E-mail: cheberiyachko.s.i@nmu.one

1. Анотація до курсу

Програма дисципліни направлена на ознайомлення з міжнародними вимогами до організації та проведення заходів нагляду (контролю) з безпеки та гігієни праці на основі оцінювання ризиків, а також отримання знань щодо повноважень та обов'язків для встановлення стратегічних рамок національного розвитку України на період до 2030 року на засадах принципу «нікого не залишити осторонь». Передбачається започаткування інклюзивного процесу адаптації вимог сталого розвитку для забезпечення економічного зростання, соціальної справедливості та раціонального природокористування. Особливістю курсу є те, що в процесі виконання практичних і індивідуальних завдань передбачено моделювання ситуацій, наближених до умов виробництва.

2. Мета дисципліни

Мета дисципліни – полягає у формуванні у майбутніх фахівців знань, умінь та здатностей вирішувати типові завдання пов'язані з професійною діяльністю з питань безпеки праці у відповідних галузях виробництва, що обумовлюють створення конкретних заходів та засобів поліпшення взаємодії людино-машинних систем, зменшення втрати, підвищення працездатності, покращення санітарно-гігієнічних умов, що забезпечить максимальну ефективність праці при мінімальних затратах на основі оцінювання ризиків, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у конкретній галузі.

Завдання курсу.

Знати міжнародні стандарти з оцінювання ризиків для гігієни та безпеки праці

Знати методи з оцінювання ризиків в системах управління безпекою праці та здоров'ям працівників за міжнародними стандартами.

3. Результати вивчення дисципліни

Результати вивчення дисципліни:

Вміти визначати базові безпекові вимоги на всіх етапах надання послуг на основі оцінювання ризиків для гігієни та безпеки праці

Вміти здійснювати оцінку стану систем управління безпекою праці та здоров'ям працівників

Здійснювати управління важливими екологічними та безпековими аспектами діяльності підприємства на основі оцінювання ризиків

Здійснювати аудит систем управління безпекою праці та екологічною безпекою

Виявляти й усувати можливі невідповідності якомога раніше, а також призначати заходи для усунення їхніх причин і запобігання повторення на основі оцінювання ризиків

Контролювати результативність заходів щодо забезпечення якості і проводити постійне поліпшення всієї діяльності підприємства на основі оцінювання ризиків.

4. Структура курсу

ЛЕКЦІЇ
1. Вимоги і рекомендації міжнародних стандартів ISO серій 9000, 14000, 45001
2. Організаційні принципи системи управління ризиками
3. Особливості оцінювання ризику у сфері гігієни та безпеки праці
4. Метод краватка-метелик, Метод HAZOP, Метод FMEA, Метод FRAM
5. Культура безпеки на підприємствах
6. Основи аудиту діяльності підприємства в сфері безпеки праці
7. Внутрішній аудит систем управління безпекою праці та здоров'я працівників
8. Управління невідповідностями систем управління безпекою праці та здоров'я працівників
9. Організаційно-економічні заходи щодо підтримки систем управління безпекою та здоров'я працівників
10. Підвищення результативності та ефективності в результаті комплексних заходів з управління процесами безпеки праці та здоров'я працівників
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ
Аналіз вимог міжнародних стандартів серії ISO
SWOT - аналіз

Контекст вимог і зацікавлені сторони
Оцінювання професійних ризиків на робочому місці
Моніторинг ефективності систем управління безпекою праці та здоров'ям працівників на основі оцінювання ризиків
Коригувальні та запобіжні дії

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення*

Активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Ofic365, використання дистанційної платформи (<https://do.nmu.org.ua/>).

Використовуються лабораторна й інструментальна база кафедри охорони праці та цивільної безпеки, а також комп'ютерне та мультимедійне обладнання, дистанційна платформа Moodle.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни на підставі **поточного оцінювання знань** за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та виконання і захисту практичних робіт складатиме не менше 60 балів. Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання.

6.3. Критерії оцінювання підсумкової роботи. У випадку якщо здобувач вищої освіти за поточною успішністю отримав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку проводиться **підсумкове оцінювання** під час виконання комплексної контрольної роботи.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення

плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка".
http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика. Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може опротестувати виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.5. Відвідування занять. Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням з керівником курсу.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Eirik BJORHEIM ABRAHAMSEN, Frank ASCHÉ and Maria Francesca MILAZZO, 2013, "An evaluation of the effects on safety of using safety standards in major hazard industries", Safety Science, Volume 59, pp.no 173-178.

2. Гогіташвілі Г. Г. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами : Навч. посібник / Г. Г. Гогіташвілі, Є.-Т. Карчевські, В. М. Лапін. – К. : Знання, 2007. – 367 с.

3. Системи екологічного управління: сучасні тенденції та міжнародні стандарти. Посібник / С.В. Берзіна, І.І. Ярьськова та ін. – К: Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. – 134 с. (Бібліотека екологічних знань)

4. Забезпечення охорони здоров'я та безпеки праці за ISO 45001:2018. Навч. посібник / Олександр Лисенко, Денис Лебедів. - К: видавничий дім «ТЕХ МЕДІА ГРУП», 2020, 276 с.

10. Інформаційні ресурси

- 1 <http://www.dsp.gov.ua> - Офіційний сайт Держпраці України.
- 2 http://vn.dsp.gov.ua/gigiena-pratsi_7/ Відділ з питань гігієни праці
- 3 <http://www.dsns.gov.ua> - Офіційний сайт Державної служби з надзвичайних ситуацій.